

درسنامه عربی پایه دوازدهم
پ

تجربی و ریاضی

بحث تکمیلی درس ۳ الإعراب التحليل الصرفي

الإعراب :

همان طور که قبلاً آموختیم الإعراب به معنی تعیین نقش کلمات در جمله است. همان گونه که انسان ها در خانه ، اجتماع و ... هر یک دارای نقش خاصی هستند کلمات هم وقتی در جمله قرار می گیرند دارای نقش می شوند. تاکنون با نقش های متعددی آشنا شده ایم. نقش هایی که باعث می شوند هر کلمه حرف آخر آن چه حرکتی داشته باشد؟

نقش کلمات بر اساس حرکات آخر آنها

مرفوعات (٢)	منصوبات (١)	مجرورات (٠)
١- مبتدا	١- مفعول	١- مجرور به حرف جر
٢- خبر در صورتی که اسم باشد	٢- خبر افعال ناقصه	٢- مضاف الیه
٣- فاعل	٣- اسم حروف مشبّهة بالفعل	
٤- نائب فاعل	٤- اسم " لا " نفی جنس	
٥- اسم افعال ناقصه	٥- حال	
٦- خبر حروف مشبّهة بالفعل	٦- مستثنی (درس ٣)	
٧- خبر " لا " نفی جنس	٧- مفعول مطلق (درس ٤)	

نکته مهم ①: مضاف و موصوف نقش نیستند لذا می توانند هر یک از این نقش ها را داشته باشند و حرکت آنها بر اساس نقش متفاوت باشد .

نکته مهم ②: صفت تابع موصوف است ، یعنی هر حرکتی که موصوف داشته باشد صفت هم همان حرکت را می پذیرد .

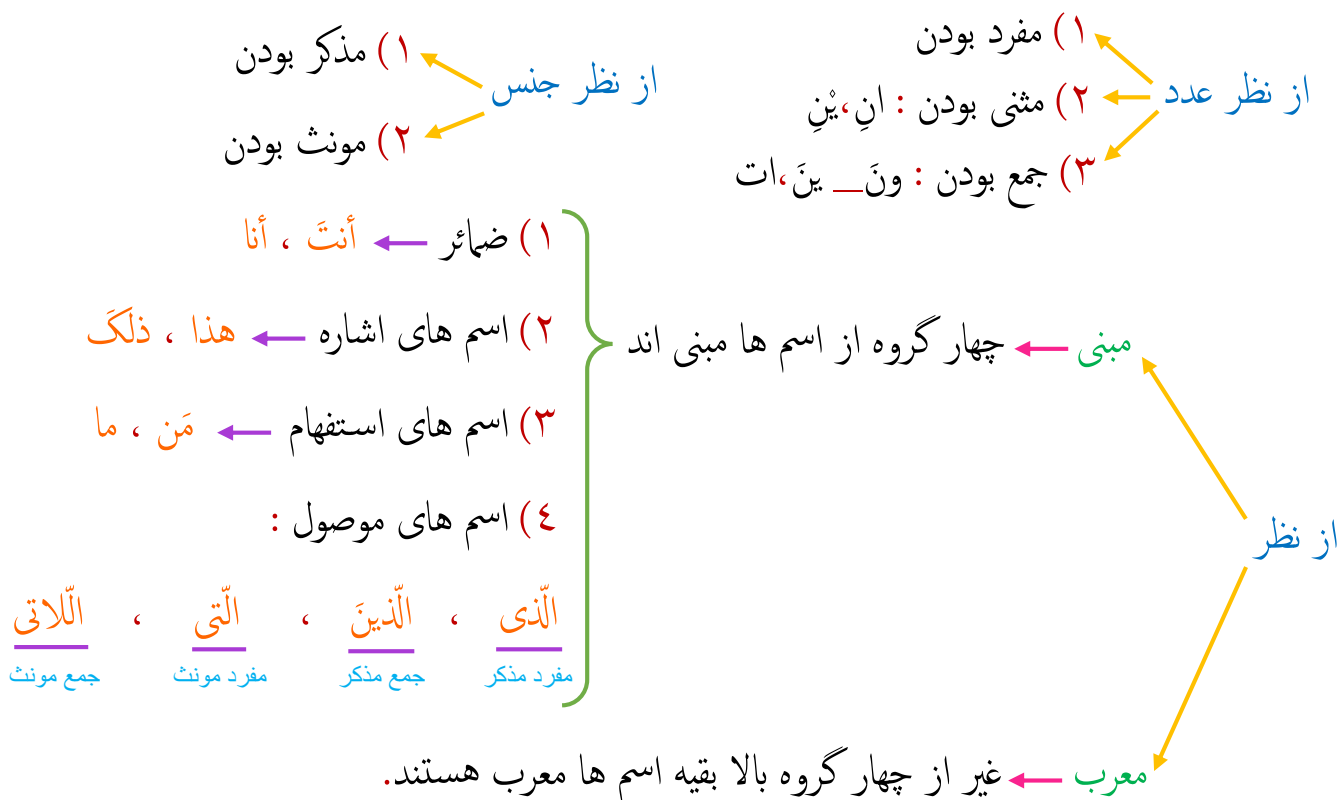
بحث تحلیل صرفی

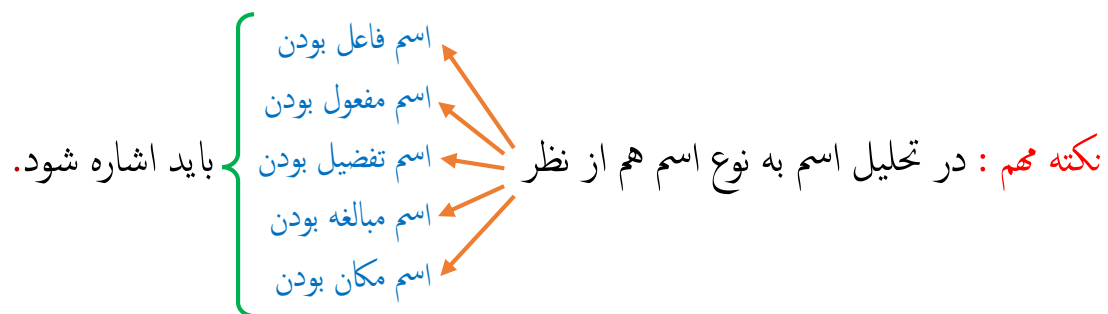
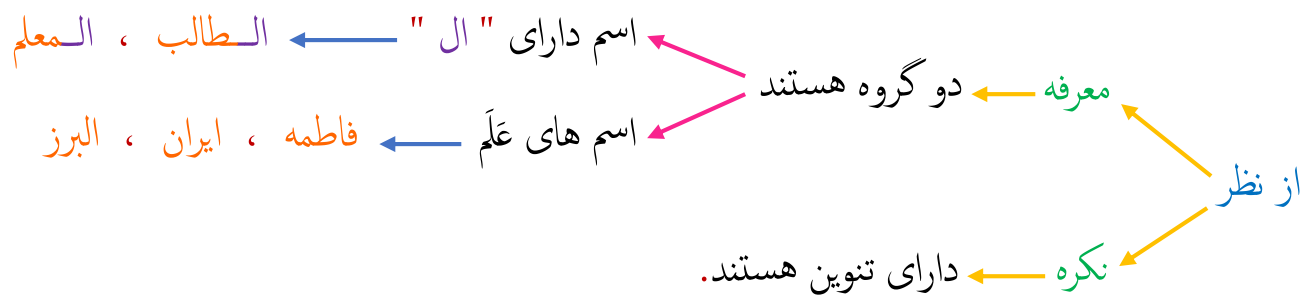
همان طور که انسان ها هر یک دارای ویژگی های خاص خود مانند نام ، نام خانوادگی ، سن ، قد و ... هستند ، کلمات هم (فعل ، اسم ، حرف) هر کدام دارای ویژگی خاص خود هستند. برای تشخیص ویژگی های هر یک از کلمات باید اول مشخص کنیم که هر کلمه آیا اسم است؟ یا فعل است؟ یا حرف؟

بعد از تشخیص اسم و فعل و حرف بودن باید ویژگی های هر یک را مشخص کرد که به این ویژگی ها تحلیل صرفی می گوئیم .

تحلیل صرفی اسم

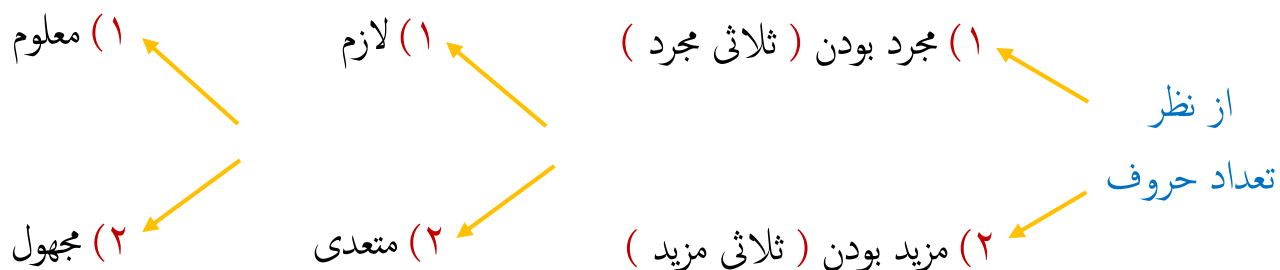
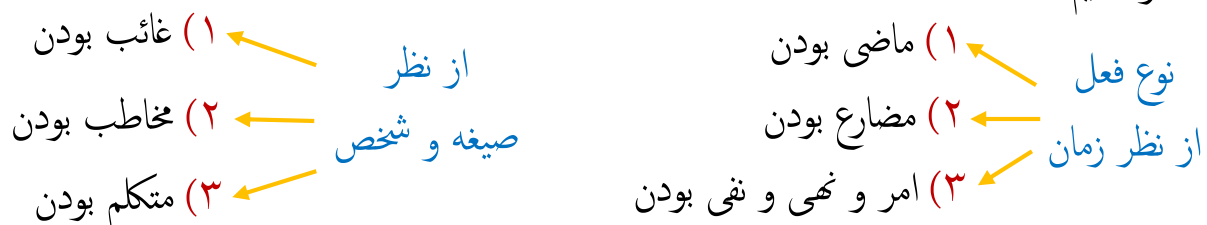
هر ساله با برخی از ویژگی های اسم آشنا شده ایم . در تحلیل صرفی اسم باید به این ویژگی ها اشاره کنیم که عبارتند از :

تحلیل صرفی فعل

هر ساله با انواع فعل و تقسیم بندی آنها آشنا شده‌ایم در بحث تحلیل صرفی باید به این ویژگی‌ها اشاره کنیم.

تحلیل صرفی حرف

(۱) همگی مبنی هستند و حرکت آخر آنها تغییر نمی‌کند.

(۲) آیا عامل هستند یا غیر عامل؟

حروف غیر عامل: حروفی هستند که در اسم و فعل بعد از خود هیچ تاثیری ندارند و حرکت آخر آنها را تغییر نمی‌دهند: مثل ← و، ف، ال، قَدْ

حروف عامل: عامل یعنی عمل کننده، لذا این حروف در اسم یا فعل بعد از خود تاثیر گذاشته و حرکت آخر آنها را تغییر می‌دهند.

(۱) حروف جاز (جَرّ): فی - عن - إلى - لِ - بِ - ك - مِنْ - عَلَى

(۲) حروف ناصبه: أَنْ - لَنْ - كِي - لِ - لِكِي - حَتَّى

(۳) حروف جازمه: لا نهی - لم - لام امر (لِ) - إِنْ ، مَنْ ، ما شرطیه

(۴) حروف مشبّهة بالفعل: إِنَّ - أَنْ - كَأَنَّ - لَكِنَّ - لَيْتَ - لَعَلَّ

(۵) " لا " نفی جنس

حروف عامل

عبارتند از